

χρήματα; διατί;... Θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν; προσεῖπεν ἐντόνος. Αὐτὰ τὰ χρήματα μού φαίνονται ὡς νὰ τὰ ἐσφετερίσθης!..

Ὁ σύζυγος διεμαρτυρήθη.

— Εἶμαι ὑπερβολικῆ, ἔστω! τὸ παραδέχομαι! Ἄλλὰ δὲν εἰμπαρῶ νὰ μὴ συλλογισθῶ ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα τὰ ὅποια ἐκέρδισες σὺ τὰ ἔχασεν εἰς ἄλλος· εἰς ἄλλος ὅστις εὐρίσκεται εἰς ἀπελπισίαν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐνῶ σὺ χαίρεις!.. Ἄλλὰ πρὸ πάντων συλλογίσου τὸν υἱόν μας!.. τὸν υἱόν μας, ὅστις παρὰ σοῦ ἔλαβεν ἕως τώρα παραδείγματα ἀφιλοκερδείας καὶ τιμῆς, καὶ ὅστις πρὸ ὀλίγου σὲ εἶδε νὰ εἰσέλθῃς ἐδῶ περιχαρῆς διότι ἐκέρδισες εἰς τὸ χαρτοπαιγνίον, καὶ ἤκουσε τοὺς ἄλλους ὅλους νὰ σὲ συγχαίρουν διὰ τὴν τύχην σου! Ποίαν ἐντύπωσιν θ' ἀφήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν του ἡ σκηνὴ αὕτη; Οὕτω λοιπὸν τὸ χειρότερον τῶν ἐλαττωμάτων, ἡ ἀγάπη τοῦ χαρτοπαιγνίου θὰ φυτευθῇ εἰς τὴν καρδίαν του· καὶ ἀπὸ ποῖον; Ἀπὸ σέ! ναι, ἀπὸ σέ! Πῶς θέλεις νὰ τῷ εἶπω καὶ πῶς θέλεις νὰ μὲ πιστεῦσῃ ὅτι πράγμα τὸ ὅποῖον ἔκαμες σὺ εἶνε κακόν;... ὦ! πῶς τὰς μισῶ τὰς κατηραμένας αὐτὰς σαράντα χιλιάδας δραχμῶν.

Ταῦτα εἰποῦσα ἠγέρθη καὶ ἀνεχώρησεν, οὗτος δὲ τὴν παρηκολούθησεν. Ἐγὼ ἔμεινα τεταραχμένος ἐξ ὧσων ἤκουσα, μετ' ὀλίγον δ' ἐπέστρεψα εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἦσαν ἤδη καὶ οἱ δύο ἐν αὐτῇ. Ὁ μὲν σύζυγος σύννους καὶ σιγηλός, ἡ δὲ σύζυγος ὡχρά, κύπτουσα ἐπὶ τοῦ ἐργοχείρου της. Ἐφθασαν αἱ ἐσπεριναὶ ἐφημερίδες, πλήρεις τῶν πρώτων εἰδήσεων τοῦ πολέμου, ἀναγράφουσαι νέας στρατολογίας, πατριωτικὰ δάνεια, εἰσφοράς, τὸν σχηματισμὸν φορητῶν νοσοκομείων ἐξ ἐθελοντῶν ἐπικούρων καὶ πάντα ἐν γένει τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ φρικώδους ἐκείνου πολέμου συμβάντα.

Εἷς τῶν νεωτέρων φίλων μας εἶπεν εἰς τὸν δι-
κηγόρον:

— Τώρα πλέον ὅπου ἐκέρδισατε τὰς σαράντα χιλιάδας ἐλπίζω ὅτι θὰ μᾶς προσφέρετε ἐν λαμπρὸν καὶ πλουσιοπάροχον γεῦμα εἰς τὸ καλλιτερον ξενοδοχεῖον.

— Κ' ἐγὼ ἐλπίζω ὅτι θὰ προσφέρετε ὡραῖα κοσμήματα εἰς τὴν σύζυγόν σας, εἶπε νεαρὰ τις κυρία.

— ὦχ, πατέρα, εἶπε τὸ παιδίον, πῆγαίνε μας ἔς τὴν Ἑλβετία!..

Ὁ δικηγόρος δὲν ἀπήντησε. Τέλος μετὰ βρα-
χεῖαν σιγὴν, ἀπήντησε ψυχρῶς:

— Ὅχι! ἔκαμα ἄλλην χρῆσιν αὐτῶν τῶν χρη-
μάτων.

— Ποίαν χρῆσιν;

— Τὰ στέλλω εἰς τὰ φορητὰ νοσοκομεία.

Ἡ σύζυγός του ἀνεπήδησε διὰ μιᾶς καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη. Πάντες ἀπέμειναν ἐκπληκτοί. Τὸ

παιδίον παρετήρει τὸν πατέρα του μὴ ἐννοοῦν.

— Σ' ἐκπλήττει αὐτὸ ποῦ ἔκαμα; τῷ εἶπεν ὁ πατὴρ του, ἄκουσε λοιπὸν νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω. Ἔως τώρα ποτὲ δὲν ἐξώδευσα ἄλλα χρήματα παρὰ ὅσα ἐκέρδισα μὲ τὸν κόπον μου. Ἄλλὰ τὰ ἐκ τοῦ χαρτοπαιγνίου χρήματα, εἶναι χρήματα κερδιζόμενα χωρὶς καμμίαν ἀξίαν τοῦ κερδιζόν-
τος καὶ μὲ πολλὴν λύπην τοῦ χάνοντος. Δὲν τὰ θέλω αὐτὰ τὰ χρήματα.

Κυρία τις ἔκυψεν εἰς τὸ οὖς τῆς παρακαθημέ-
νης αὐτῇ καὶ τῇ εἶπε:

— Βάζω στοίχημα ὅτι ἡ γυναῖκά του τὸν παρεκίνησε νὰ κάμῃ αὐτὴν τὴν ἀνοησίαν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ διήγησίς μου. Ἄγνοῦ ποίαν ἰδέαν θὰ σχηματίσῃ περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης ὁ ἀνα-
γνωστής, ἀλλ' εἰξέυρω ὅτι ἐγὼ θὰ ἤμην λιαν εὐ-
τυχῆς ἔχων μητέρα, θυγατέρα, σύζυγον ἢ ἀδελ-
φὴν ὁμοιάζουσαν πρὸς αὐτήν....

(Ern. Legouvé.)

ΣΤΑΣΙΣ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

Ἀπαίσια πρὸ τινῶν ἡμερῶν ὁ τηλεγράφος διε-
βίβαζεν ἀγγέλματα ἐκ Λονδίνου. Ὁ ἀπειρο-
πληθὴς ἄεργος ὄχλος τῆς μεγαλοπόλεως ἐμεί-
νετο, συνελθὼν δὲ εἰς συλλαλητήρια, ἐξεχύθη
ἔπειτα εἰς τὰς ὁδοὺς, βοῶν, λιθοβολῶν, διαρπά-
ζων καὶ καταστρέφον πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς
ἀνισχύρου ἐξουσίας, φοβερὰ καταλείπων ἐξόπισθεν
τῆς διαβάσεώς του ἴχνη. Ἡ κυβέρνησις πτοη-
θεῖσα ἐσπευσε νὰ λάβῃ μέτρα καταστολῆς ἅμα
καὶ θεραπείας· ἀλλ' οὔτε ἡ καταστολὴ εἶνε εὐ-
χερὴς ἄνευ τῆς χρήσεως βιαίων καὶ ἐπικινδύνων
μέτρων, οὐδ' ἡ θεραπεία εὐεπίτευκτος εἰάν δὲν
ἐπέλθῃ ριζικὴ καὶ σαλεύσῃ ἐπομένως ἐκ βάρθρων
τοὺς ἰσχύοντες κοινωνικοὺς θεσμούς. Τὸ κοινωνι-
κὸν ζήτημα, ὁ φοβερώτατος ἐχθρὸς τοῦ αἰῶνος,
ὕφισταται διαρκῶς πρὸ πάντων ἐν τῇ ἀχανεῖ
μητροπόλει τοῦ ἀπεράντου βρετανικοῦ κράτους,
χάρις εἰς τὰς ὑπαρχούσας αὐτόθι ἐξαιρετικὰς συν-
θήκας τοῦ βίου, χάρις εἰς τὴν κατάφωρον τερα-
τώδη ἀντίθεσιν τοῦ ἀμυθῆτου μὲν ἀλλ' οὐχὶ
μεγάνορος πλοῦτου τῶν ὀλίγων καὶ τῆς ἐσχάτης
πενίας τῶν πολλῶν, ἡ παραμικρὰ δὲ ἀφορμὴ
προκαλεῖ ὄξυτάτας αὐτοῦ κρίσεις. Φόβος ἄρα
ἐστὶ μὴ τὰ πρόσκαιρα μέτρα δὲν ἐπαρκέσωσι,
νέα δὲ ὑποτροπὴ συνεπαγάγῃ πολλῶν ὀλεθριώ-
τερα ἀποτελέσματα.

Αἱ στάσεις τοῦ ὄχλου τοῦ Λονδίνου διεκρίθησαν
ἀνεκαθεν διὰ τὴν ἀγριότητά των, ὑποβοηθῶσι
δὲ τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἐξάπλωσιν αὐτῶν τὰ
ἀγγλικὰ ἔθιμα καὶ αὐτοὶ παραδόξως οἱ ἀγγλικοὶ
νόμοι. Ἐν πρώτοις εἶνε γνωστὸν ὅποιος ἀπεριο-
ρίστου προστασίας ἀπολαύει ἡ ἐλευθερία τοῦ
λόγου ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ καὶ πόσον ὀκνεῖ καὶ

διστάζει ἡ ἐξουσία νὰ καταφύγη εἰς τὴν χρῆσιν τῶν βιαίων μέτρων πρὸς διάλυσιν ταραχῶδων ἡμηγύρεων ἀφ' ἐτέρου κατ' ἀρχαιοτάτας διατάξεις ἐν τῷ "Ἀστει, τῇ ἀρχαιοτάτῃ δηλαδή πόλει, τῇ καρδίᾳ τῆς παμμεγίστης πρωτευούσης, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ στάθμευσις καὶ ἡ παρουσία στρατιωτικῆς δυνάμεως εἰμὴ τῇ ῥητῇ προσκλήσει τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. "Ὅθεν εὐνόητον ἀποβαίνει ὅτι οἱ ταραξίαι εὐρίσκουσι καιρὸν νὰ διενεργήσωσιν ἐν πάσῃ ἀνέσει σχεδὸν καὶ νὰ προπαρασκευάσωσι τὴν στάσιν, νὰ προκαλέσωσι συνάθροισιν, νὰ ἐξερεθίσωσι τὸ πλῆθος διὰ καταλλήλων ἀγορεύσεων· ἀφοῦ δὲ τὸ κίνημα λάβῃ τοιαύτας διαστάσεις, τὰ εὐάριθμα ἀστυνομικὰ ὄργανα, τὰ ἐπιτυχῶς ἀγωνιζόμενα ἐν ὁμαλαῖς περιστάσεσι κατὰ τῶν νυκτοκλεπτῶν καὶ τῶν βαλαντιοτόμων, ἀδυνατοῦσι βεβαίως ν' ἀντιταχθῶσι πρὸς τὸν ἀκράτητον χεῖμαρρον τοῦ ὄργισμένου πλήθους.

Μιᾶς ἰδίως στάσεως φοβερᾶς μνημονεύει μετὰ φρίκης ἡ ἱστορία γενομένης περὶ τὸ ἔτος 1775. Ἐβασίλευε τότε Γεώργιος ὁ Γ', γνωστὸς διὰ τὴν μακροτάτην αὐτοῦ βασιλείαν, μονάρχης ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ὅστις παθῶν τὰς φρένας διῆγε βίον μονήρη, ἀπρόσιτος ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων του. Οἱ καιροὶ ἦσαν τότε χαλεποὶ· δεινὴ πενία ἐμάστιζε τὸν λαὸν καὶ ἡ δυσχερέσκια αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀναληγῶν κυβερνητῶν του ὄλονεν ἰκορυφοῦτο. Συνέπεσε τότε θρησκομανῆς τις καὶ παράφορος λόρδος, Γόρδων λεγόμενος, νὰ διακηρύξῃ ὅτι ἐκινδύνευε τὸ θρήσκευμα τῶν διαμαρτυρομένων ἕνεκα τῶν πρὸς τὸν παπισμὸν τάσεων τῆς αἰλῆς. "Ἦρκεσεν ὁ σπινθήρ οὗτος ἵνα μεταδῶσῃ τὸ πῦρ. Ἡ πρώτη ἀφορμὴ ἦτο ὁ θρησκευτικὸς ζῆλος, ἀλλ' ὅπως εἰς τὸ νοσοῦν ἐκ πάσης ἄλλης ἀφορμῆς σῶμα ἀναφάνεται τὸ παλαιὸν του ὄργανικὸν πάθημα, οὕτω καὶ τὸ κίνημα δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀποκτήσῃ τὸν ἀληθῆ του χαρακτῆρα. Τὸ ἐμμανὲς πλῆθος κατέκλυσε τὰς ὁδοὺς· τὰ ἐργαστήρια διηρπάγησαν καὶ μάλιστα τὰ πνευματοπωλεῖα. Τόση δὲ κατανάλωσις, ἀνέξοδος ἐνοεῖται, πνευματωδῶν ποτῶν ἐγένετο παρὰ τῶν στασιαστῶν, ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εὐρέθησαν νεκροὶ εἰς τὰς ὁδοὺς.

"Ὅπως ἀποκτήσῃ συμμάχους ἰσχυροὺς καὶ πεπειραμένους εἰς τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς ὁ ὄχλος διέρρηξε τὰς θύρας τῆς εἰρκτῆς Newgate, ἔνθα ἐκρατοῦντο φονεῖς, λησταὶ καὶ ἄλλοι κατὰδικοὶ βραχύπαινοι. Τέσσαρες ἄλλαι εἰρκταὶ τῆς πρωτευούσης ἐκυριεύθησαν ἀλληλοδιαδόχως, καὶ οἱ στυγεροὶ αὐτῶν οἰκίητορες ἐξώγκωσαν τὸ ρεῦμα τῶν ἐπιδρομέων. Αἱ ἄλλυσις τῶν εἰρκτῶν ἀνεσπάρθησαν καὶ ἐσύροντο ἐν θριάμβῳ εἰς τὰς ὁδοὺς ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὁ ἀπαίσιος αὐτῶν κρότος ἐνέπνεε τρόμον εἰς τοὺς φιλησυχούς ἀστούς.

Ἡ στάσις ἐξηπλώθη τρομακτικῶς ἐν ἀκαρεῖ,

ἐνισχυθέντες δὲ καὶ θρασυθέντες οἱ στασιασταὶ προσέβαλον τὸ Νομισματοκοπεῖον, τὴν Τράπεζαν, τὸν Νάυσταθμον, ἀπετόλμησαν δὲ προσβολὴν καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἀνακτόρων. Καὶ τότε ἴσως ὁ ἐν αὐτοῖς ἔγκλειστος μονάρχης ἐν ἀξιοβρηνήτῳ διανοητικῇ καταστάσει διατελῶν, ἀκούων τὰς ἀγρίας κραυγὰς καὶ βλέπων τὴν λάμψιν τῶν πυρκαϊῶν, περιέπεσεν εἰς παντελῆ παραφροσύνην.

Καὶ ὅμως ἡ ἔντρομος ἐξουσία ἐδίσταζεν εἰσεῖτι νὰ προσφύγη εἰς τὴν βίαν! ἀλλὰ μία περίστασις κατενίκησε τοὺς δισταγμούς της. "Ὅπως ὁ Νέρων ἄλλοτε διενόηθη χάριν θηριώδους διασκευῆς ν' ἀπολύσῃ αἰφνης κατὰ τοῦ συνηγμένου πλήθους τὰ ἐν τῷ Κίρκῳ θηρία, οὕτω καὶ ὁ σκληρὸς τῶν στασιαστῶν ὄχλος ἐσκέφθη νὰ ἐλευθερώσῃ καὶ ν' ἀπολύσῃ εἰς τοὺς ὁδοὺς τῆς πρωτευούσης τοὺς καθειρογμένους ἐν τῷ Φρενοκομείῳ τῆς Βηθλεέμ τρισχιλίους παράφρονας. Σημειωτέον ὅτι τότε ἀκόμη δὲν εἶχε γεννηθῆ ὁ Πινέλ, ὁ εἰσαγωγὸν τὸ σύστημα τῆς φιλανθρωποῦ διαίτης καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς νοσηλείας τῶν ταλαιπώρων αὐτῶν πλασμάτων, ἄτινα διητῶντο οἰκτρότατα ἐν ῥυπαραῖς τρώγλαις σιδηροδέσμιοι καὶ ἐξηγριωμένοι. Ὁ ἀποτρόπαιος λοιπὸν σκοπὸς τῶν στασιαστῶν ἦτο νὰ πυρπολήσωσι τὸ Φρενοκομεῖον, ν' ἀπελευθερώσωσι δὲ καὶ νὰ διασπείρωσιν εἰς τὴν πόλιν τὴν μακινώδη ἐκείνην ἀγέλην.

Ὁ φόβος τοῦ φρικαλέου τούτου κινδύνου ἴσχυσε νὰ ἐξεγείρῃ τὴν κυβέρνησιν ἐκ τῆς ἀναληγίας. Ὁ στρατὸς διετάχθη νὰ ἐκκινήσῃ κατὰ τῶν στασιαστῶν, ὅτινες τὰς ἐπιδρομὰς αὐτῶν ἐξετέλουσιν συνήθως ἐν ὄρα νυκτός. Οἱ ὀλίγοι φανοὶ ἐσβέννυντο, ἀλλὰ τὸ φῶς τῶν ἀντικαθίστατο ὑπὸ τῶν πυρκαϊῶν, ὑπὸ τὴν αἵματηρὰν δὲ αὐτῶν λάμψιν ἐτελοῦντο τὰ φοικῶδη τῆς ἀναρχίας καὶ τῆς διαρπαγῆς ὄργια. Ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνη κατὰ τὴν ὄξυτάτην τῆς στάσεως περίοδον ἐπυρπολήθησαν τριάκοντα ἐξ οἰκίαι.

Συναντηθεὶς μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν ὁ στρατὸς ἠναγκάσθη τάχιστα νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τῶν ὄπλων. Οἱ στρατιῶται ἀφοῦ ἐπυροβόλησαν φονεύσαντες περὶ τοὺς ἑκατόν, ἐπέπεσον διὰ τῆς λόγῃς κατὰ τοῦ πλήθους καὶ φοβερὰ ἐπηκολούθησε σφαγὴ. Ἡ μάχη ὅμως ὑπῆρξε πεισματώδης· οἱ στασιασταὶ δὲν ἐνόουν νὰ ἐνδῶσωσιν εὐχερῶς· πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἶχον ὀχυρωθῆ καὶ ἀνθίσταντο λυσσαλέως· διεκρίνοντο ἰδίως διὰ τὸ ἀπεγνωσμένον θάρρος τῶν οἱ ἐξελθόντες τῶν φυλακῶν κατὰδικοι. Πολλοὶ ἄλλοι ἐξημμένοι ἐκ τῆς ἀφθόνου πόσεως τῶν διαρπαγέντων πνευματωδῶν ποτῶν ἐμάχοντο μετ' ἀνηκούστου τόλμης καὶ θανατηφόρως πληττόμενοι ἐξηκολούθουν ἀκόμη νὰ μάχωνται.

Ἡ τόσον ἐπίμονος ἀντίστασις ἐξηγρίωσε τοὺς στρατιώτας καὶ ἡ ἐκδίκησις τῶν ὑπερέβη σχεδὸν κατὰ τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ἀγριότητα τὸ ἔργον

τῶν στασιαστῶν. Ἐθανάτωνον πάντα συλλαμβανόμενον ἄνευ διακρίσεως φύλου καὶ ἡλικίας. Ἐν τινι πλατείᾳ τοῦ Λονδίνου ἀπηγχονίσθησαν δύο παιδία ἀνάπηρα· τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν ἔφερε ξυλίνην κνήμην καὶ τὸ ἕτερον χωλὸν καθ' ὀλοκληρίαν μόλις ἠδύνατο νὰ βαδίῃ διὰ βακτηριῶν. Ἀπηγχονίσθησαν ἐπίσης ἓν παιδίον ἑνδεκα ἐτῶν καὶ τέσσαρες γυναῖκες! Ὁ πρωτοργός, ἡ μᾶλλον ὁ δούς τὴν ἀφορμὴν τοῦ κινήματος Γόρδων, συλληφθεὶς καθεῖρθη εἰς τὸν Πύργον τοῦ Λονδίνου. Συνέβη ὅμως καὶ τότε ὅ,τι συμβαίνει συνήθως εἰς παρομοίας περιπτώσεις· οἱ κυρίως ὑποκινηταὶ διέφυγον ἐπιτηδεῖως τὴν τιμωρίαν, ἐτιμωρήθησαν δὲ οἱ ἄσημοι καὶ ἐξαπατηθέντες ὅπαδοί τῶς δὲ καὶ οἱ ἄθωοι!

Αἱ ὑλικάι ζημίαι ὑπελογίσθη ὅτι ἀνῆλθον εἰς ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν. Ἡ δὲ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἐνέκρινε διὰ ψηφισματός της ν' ἀποζημιωθῶσιν οἱ ὑποστάντες ταύτας ἰδιῶται δαπάναις διαφόρων συνοικιῶν τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς κομητείας Σαουθονόρκ.

Ἐλέχθη ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε τὸ ἀνημερώτατον τῶν θηρίων καὶ αἱ κατὰ καιροὺς παραφοραὶ τοῦ ὄχλου δυστυχῶς ἐπεκύρωσαν τὸν ἀπαισιόδοξον τούτον ὀρισμὸν. Ἄλλ' ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁ πολιτισμὸς τοῦ αἰῶνος καὶ τῶν νεωτέρων ἡθῶν ἢ ἐξημέρωσις δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι νὰ ἐπαναληφθῶσι σικηναὶ τόσον ἀπάνθρωποι καὶ βδελυκταὶ ἐν ἡμέραις πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς ἀναστατώσεως.

X.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΩΙΟΤΑΡΙΧΩΝ

ἐν Μεσολογίῳ

Σπουδαιότατη πασῶν τῶν ἀλειῶν ἐν τῇ μεγίστῃ λιμνοθαλάσῃ τοῦ Μεσολογίου εἶνε ἡ γινομένη ἀπὸ τῆς 15 Αὐγούστου, ἡμέρας τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, μέχρι τῆς 14 Σεπτεμβρίου, ἑορτῆς τῆς ἀνυψώσεως τοῦ Σταυροῦ. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, ὅπερ οἱ ἀλιεῖς ἐξελέξαντο μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων σταθερῶν ἑορτῶν, ἀλιεῖται κυρίως τὸ εἶδος τῶν ἰχθύων τὸ καλούμενον Κέφαλος ὁ γνήσιος, καὶ Λατινιστὶ Mugil chephalus. Ἐκ τῶν ὠθηκῶν τούτου κατασκευάζεται τὸ φωτάρικον. Ἐν τῇ λιμνοθαλάσῃ ὀλίγα εἶνε τὰ εἶδη τῶν ἐνδικοιτιμένων ἰχθύων, ἡ μεγίστη ὅμως πλειονότης αὐτῶν ἀπαρτίζεται ἐξ ἰχθύων τοῦ γένους τῶν κεφάλων, οὗτινος ἐξ εἰδῶν συναντῶνται ἐκεῖ, ἔχοντα ἕκαστον οὐ μόνον ἐξωτερικοὺς χαρακτηρισμοὺς εὐδιακρίτους ἀλλὰ καὶ ἤθη διάφορα, ἰδίως δὲ ὁ χρόνος τοῦ τόκου τῶν ῥῶν δὲν εἶνε ποῖς πᾶσιν ὁ αὐτός. Ὁ χρόνος τῆς ἀλείας, περὶ ἧς ὁ λόγος, εἶνε ἰδίως ὁ τοῦ τόκου τοῦ εἶδους Κέφαλος ὁ γνήσιος· τότε πάντες σχεδὸν οἱ ἰχθύες τοῦ εἶδους τούτου

ὑθούμενοι ἐκ τοῦ ὀρμεμφύτου τῆς διαιωνίσεως τοῦ γένους ἐγκαταλείπουσι τὰ ῥηχὰ τῶν ἀπῶν ὕδατα καὶ διευθύνονται πρὸς τὸ μέρος τὸ φέρον εἰς τὸ πέλαγος, ἵνα ἐκεῖ τέξωσι, τῶν ἰχθυῶν ἐχόντων ἀνάγκην πρὸς διατήρησιν τῶν ἀφθόνου καὶ καθαροῦ ὕδατος. Τότε ὅμως ἄρχεται καὶ ἡ ἀλεία ἐξ ἧς ὀλίγοι μόνον τῶν ἰχθύων διαφεύγουσι, κατορθοῦντες νὰ περαιοθῶσιν εἰς τὸ πέλαγος. Καθ' ὁδὸν οἱ ἰχθύς συναντῶσι τετράγωνων, ὧν αἱ πλευραὶ περιβάλλονται ὑπὸ καλαμῶτων καὶ ἐν οἷς μία μόνον εὑρηται εἴσοδος. Οἱ ἰχθύς διευθυνόμενοι αἰεὶ πρὸς τὸ πέλαγος εἰσέρχονται διὰ τῆς θύρας εἰς τὸ τετράγωνον, ὅπουθεν ὅμως σπανίως ἐξέρχονται, διότι οἱ ἀλιεῖς καιροφυλακτοῦντες, ἀναγκάζουσιν αὐτοὺς διὰ θορύβων ἄλλους μὲν νὰ ζητήσωσι δι' ἀλμάτων τὴν φυγὴν καὶ ἐμπέσωσιν εἰς τὰ ὀριζοντεῖως καὶ ἄνωθεν τῶν καλαμῶτων τιθεμένα δίκτυα. ἄλλους δὲ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰς ἐν τῷ μέσῳ τῶν τετραγώνων προσηραγμένους δέσμας τῶν κλάδων ὄπου, μένουσιν ἀκίνητοῦντες, οὕτω δὲ ὁ ἀλιεὺς διὰ τοῦ κάμακος καμακίση καὶ συλλάβῃ τούτους. Κατὰ τὴν ἀλείαν ταύτην, ἧς τὰ περιγραφέντα καλάμινα ἐργαλεῖα καλοῦνται Τζένια, ἀλίσκονται μόνον αἱ θήλειαι, ὀνομαζόμεναι Μπάφες, τῶν ἀρρένων, φερόντων τὸ ὄνομα Στειράδια, ἀφιεμένων ἐλευθέρων. Μεγίστη δ' εἶνε ἡ ἐπιτηδειότης τῶν καμακιστῶν κατορθούντων νὰ πλήττωσι τοὺς ἰχθύς πάντας κατὰ τὴν κεφαλὴν, καὶ οὕτω μὴ καταξεσχίζωσι διὰ τῶν ἀγκίστρων τοῦ κάμακος τὴν λεπτὴν τῶν ὠθηκῶν μεμβράνην τὴν ἐνέχουσιν τὰ ῥῶα. Τὸ φωτάρικον οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ αἱ ὠθηκαὶ τῶν ἰχθύων καταστάσαι γόνιμοι πλήρεις ῥῶων ἐτοιμῶν εἰς τόκον. Μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἰχθύος ἐκ τοῦ ὕδατος, ἐνῶ ἀκόμη οὗτος σπαίρει σχίζουσι τὴν κοιλίαν του καὶ ἐξάγουσιν ἀκεραίας καὶ ὀλοκληροὺς τὰς ὠθηκὰς, προσέχοντες ἵνα μὴ τὴν ἐλαχίστην ἐπιφέρωσιν ἀμυχὴν ἐπὶ τῆς μεμβράνης. Τὰς ὠθηκὰς θέτουσι μετὰ τοῦτο ἐπὶ τέσσαρας ὥρας ἐν τῷ ἄλατι, κατόπιν τὰς πλύνουσι καλῶς, καὶ ἀφοῦ τὰς πιέσωσι μεταξύ δύο σανίδων, ὅπως λάβωσι τὸ σχῆμα ὅπερ συνήθως ἔχουσιν ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐκθέτουσιν εἰς τὸν ἥλιον ἐπὶ 4—8 ἡμέρας. Ὅταν ἀποξηρανθῶσι πωλοῦνται ἀμέσως, ὅπως δ' ἐπὶ μακρὸν τὰς διατηρήσωσιν ἐμβάπτουσιν ἐντὸς κιτρίνου κηροῦ τετηγμένου ἐπὶ στιγμὴν, καὶ οὕτω περιβάλλονται ὑπὸ ἐξωτερικοῦ λεπτοῦ στρώματος ἐμποδίζοντος τὴν γένεσιν εὐρώτος.

Εἰς πώλησιν προσφέρονται δύο ποιότητες φωταρίχων κεφάλων, ἐξ ὧν ἡ μία εὐθηνοτέρα. Πολύλακίς οἱ ἀλιεῖς ἀντὶ ν' ἀφαιρέσωσι μόνους τὰς ὠθηκὰς, ἐξάγουσι ταύτας μετὰ τεμαχίου σαρκὸς τοῦ ἰχθύος ἐφ' οὗ αὐταὶ εἶνε προσκεκολλημέναι· οὕτως εἰς τὸν ἀγοραστὴν σὺν τῷ φωταρίχῳ πωλεῖται καὶ τεμάχιον σαρκὸς παντελῶς ἄχρηστον.